

Information från NCM

Vuxenutbildning och vuxnas lärande

Vuxenutbildning är ett område som kännetecknas av stor heterogenitet. Detta gäller både mångfalden hos utbildningsanordnarna och statens styrning. Formell vuxenutbildning domineras av kommunal vuxenutbildning men även det icke-formella, och formella, lärande som sker i folkbildningens organisationer, folkhögskolor och studieförbund, och den kompetensutveckling som sker på arbetsplatser spelar en viktig roll.

Denna heterogenitet återspeglas också i de studerande vad gäller tex deras bakgrund samt vilket syfte och mål de har med sina studier.

Samhällets strategi för utveckling av vuxenutbildningen, återspeglad i vuxenpropositionen *Vuxnas lärande och utvecklingen av vuxenutbildningen* (Prop. 2000/01:72), utgår från en analys av innebörden i begreppet livslångt lärande. En konsekvens av denna analys är att synen på lärande och vad som räknas som kunskap breddas. Detta innebär att även vuxnas lärande i tex vardagsliv och organisationsliv, informellt lärande, är viktigt att uppmärksamma. Ett aktuellt område där detta betonas kraftigt är validering av vuxnas kunnande.

Med validering avser regeringen en strukturerad bedömning, värdering och erkännande av kunskaper och kompetens som uppnåtts både i och utanför det formella utbildningsväsendet.

Prop. 2000/01:72

Mycket av det reform- och utvecklingsarbete som skett inom vuxenutbildningen har handlat om organisatoriska förändringar. Utifrån individens perspektiv är detta inte oviktigt, men lärandet handlar också om något. NCM:s arbete med vuxnas matematiklärande sätter matematiken i alla dess olika former i centrum. Nedan följer ett antal exempel på hur vi arbetar.

Rådgivning och utvecklingsstöd

Ett regelbundet, och från vår sida mycket uppskattat, inslag i NCM:s verksamhet är att ge råd och att svara på frågor från lärare och skolledare. Det kan tex handla om att ge förslag på litteratur och resurspersoner eller att ge andra perspektiv.

Utrednings- och utvecklingsarbete

I oktober 2001 fick NCM i uppdrag av regeringen att genomföra en kartläggning och analys av de insatser som behöver göras för att stärka vuxnas lärande i matematik. I rapporten *Vuxna och matematik – ett livsviktigt ämne* redovisas detta uppdrag. De perspektiv och den analys som utkristalliseras i fem kritiska områden utgör grund för NCM:s långsiktiga arbete med vuxnas matematiklärande.

Konferenser kurser och seminarier

Deltagande och aktiv medverkan i planering och genomförande av konferenser och seminarier fyller flera funktioner. Vi håller oss à jour med vad som händer inom ett snabbt föränderligt vuxenutbildningsområde, vi får möjlighet att informera och föra fram våra perspektiv men viktigast är kanske ändå att vi träffar olika aktörer och knyter kontakter för framtida samarbeten.

Ett exempel där vi samarbetat med andra organisationer är 5-poängskursen *Matematik i vuxenundervisningen*, som NCM i samarbete med Avdelningen för studier av vuxenutbildning, folkbildning och högre studier vid Linköpings universitet, anordnade och genomförde hösten 2004. Denna kurs vänder sig till lärare verksamma både inom kommunal vuxenutbildning och folkbildning och kommer enligt planerna att

upprepas hösten 2006. Intresserade uppmanas att kontakta undertecknad.

I november anordnas konferensen *Rolig, nyttig och konkret matematik* i samarbete med Åsö vuxengymnasium i Stockholm. Mer information finner du via Nämnarens webbplats. Långt framskridna planer finns också på en större kompetensutvecklings-satsning av lärare inom vuxenutbildningen i Stockholms stad, däribland en 5-poängskurs om kunskapsbedömning.

Samverkan och samarbete

Våren 2003 inbjöd NCM ett 20-tal personer med nationellt uppdrag/ansvar inom vuxenutbildningsområdet till en kontakträff för att informera varandra om våra respektive verksamheter, utbyta erfarenheter och sondera möjligheten till framtida samarbeten. Mötet var mycket produktivt och lade grunden för framtida kontakter.

Samarbetet med Åsö vuxengymnasium är ett exempel på samarbete som börjat i liten skala men nu har utvecklats till ett regelbundet samarbete, också på kommunnivå.

Organisationen *Adults Learning Mathematics, ALM*, anordnar årligen en internationell konferens. Sommaren 2004 anordnades denna för första gången i Sverige och personal från NCM deltog i planering av och medverkade också aktivt under denna konferens. Deltagande i denna konferens, som år 2006 kommer att hållas i Belfast, rekommenderas varmt. Mer information om ALM finns i Nämnaren 2, 2004 och på ALM:s webbplats www.alm-online.org/.

Ett intressant projekt, där NCM har inbjudits att delta, är *European (Network) for Motivational Mathematics for Adults, EMMA*, som stöds av EU-kommissionen. Detta projekt kommer att pågå i 2 år. Mer information kommer på NCM:s webbplats.

Validering

Slutligen skall nämnas ett specifikt område som vi ägnat särskild uppmärksamhet åt, nämligen frågan om hur vuxnas matematik-kunnande kan valideras. Detta är ett oerhört komplext område som lever i ett spänningsfält mellan möjligheter och konflikter. Ett

faktum är att vi saknar kunskap på grund av att området i ringa omfattning varit föremål för forskning och utvecklingsarbete. Ett annat problem är att flera av de exempel vi sett kännetecknas av ett (alltför?) snävt "skol-tänkande" där vuxnas kunnande och kompetens inte tillåts komma till uttryck.

I Nämnaren

Förutom artiklar av allmänt intresse har det de senaste åren publicerats ett antal artiklar från lärare och skolledare verksamma inom kommunal vuxenutbildning och inom folkbildning. Några exempel:

Melén, H. *Åsö vuxengymnasium en verksamhet med mångfald, bredd och djup*. Nr 3, 2004.

Nesterud, B. *Skolutveckling. En fråga om tid, tålamod och pengar*. Nr 1, 2005.

Svensson, O., Lagberg, I., Reibring, A., & Degerstedt, C. *Att lära tillsammans*. Nr 2, 2005.

Bremner, N., & Melén, H. *Prövningar – en prövande verksamhet*. Nr 3, 2005.

Flera artiklar är på gång och vi uppmanar alla vuxlärare att skriva och berätta om sin verksamhet eller att ta upp något ämne till debatt. I detta nummer av Nämnaren finns en artikel som redovisar en lärares erfarenheter med det "flexibla lärandet" på en komvux-enhet i en liten ort i mellansverige, sid 45–50. Skriv gärna och berätta om dina erfarenheter – såväl positiva som negativa! Som en reaktion på Nämnarens serie om matematik på olika arbetsplatser, som inleddes med *Nämnaren besöker plåtverkstan* i nummer 1, ger också Tine Wedege ett bidrag i detta nummer, sid 8–11.

Ta kontakt

NCM är för sin verksamhet beroende av att samarbeta med personer verksamma i undervisningen. Vi är därför tacksamma för alla kontakter och för tips på områden som du tycker att vi bör uppmärksamma. Hör gärna av dig till oss, och om du har vägarna förbi är du välkommen att komma upp.

Lars Gustafsson

lars.gustafsson@ncm.gu.se